

Fra viden til praksis – på en ny måde

Faglig leder Bo Jensen

Chefkonsulent Mikkel Møldrup-Lakjer

Dansk Implementeringsnetværk, 25. maj 2023

Viden til gavn

Workshoppen i dag

Problemet

Hvorfor er der behov for at nytænke hvordan vi kommer fra viden til praksis?

Kerneelement
Hvad
Hvorfor
Hvordan

Værktøjet

Systematik for beskrivelse og udvikling af kernelementer i virksom praksis

Alternativprøven

Videotesten

Regelprøven

GUIDE-kriterier

Øvelser

Tips og tricks til anvendelse af værktøjet

Social- og Boligstyrelsen

Implementering i en kompleks verden

Viden til gavn

Konteksten – alt det, der gør Implementering svært

Infrastrukturelt niveau

- Generel samfundsudvikling og indretning,
- Diskurser og paradigmer,
- Økonomi,
- Lovgivning,
- Ressortfordeling og samarbejdsflader

Implementering er det værste vrøgleord i mands minde

- Bøje Larsen

Interpersonelt niveau

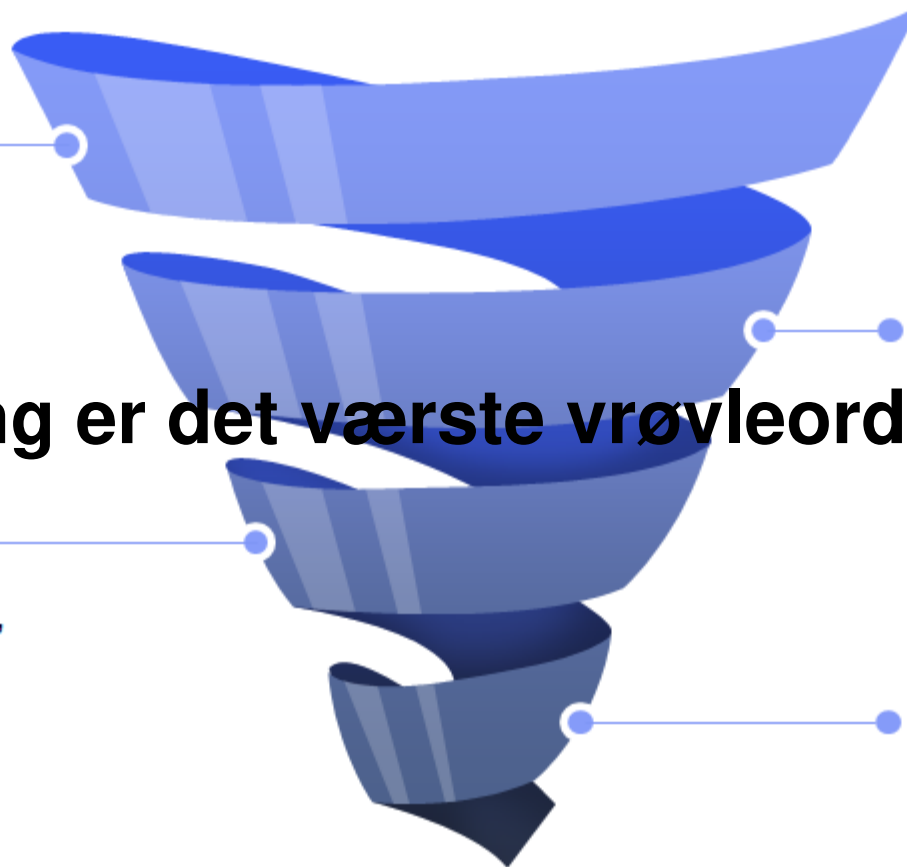
- Sociale valideringsprocesser,
- Fælles betydningssystemer og 'kultur',
- Arbejdsklima,
- Samarbejdsrelationer

Institutionelt niveau

- Ledelses-, organisations- og forvaltningsstruktur,
- Specialiseringsgrad,
- Beslutningsprocesser,
- Formaliseringsgrad,
- Kommunikationsarkitektur,
- Medarbejderudskiftning,

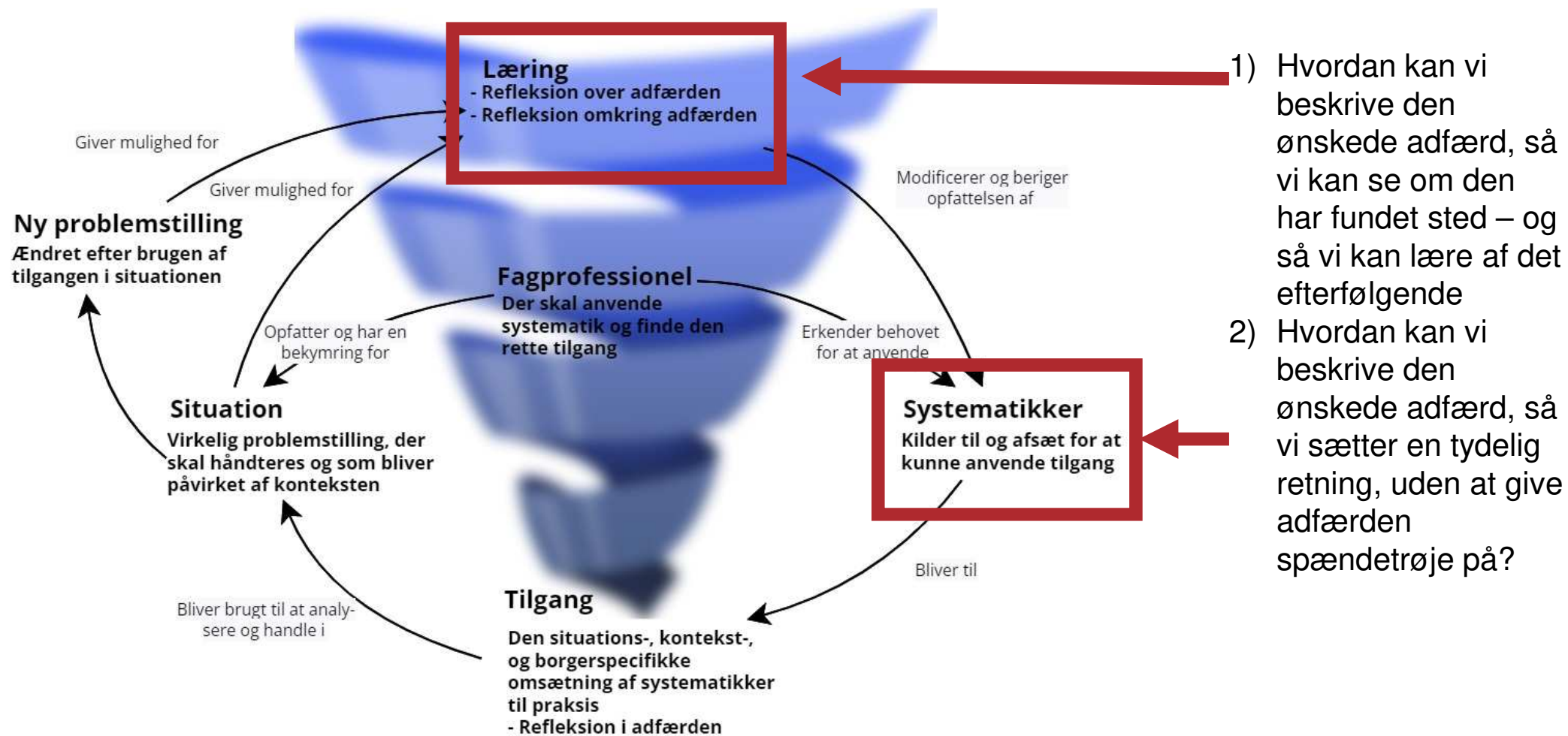
Individuelt niveau

- Kompetencer og viden,
- Motivationsfaktorer,
- Fortolkningsrepertoier

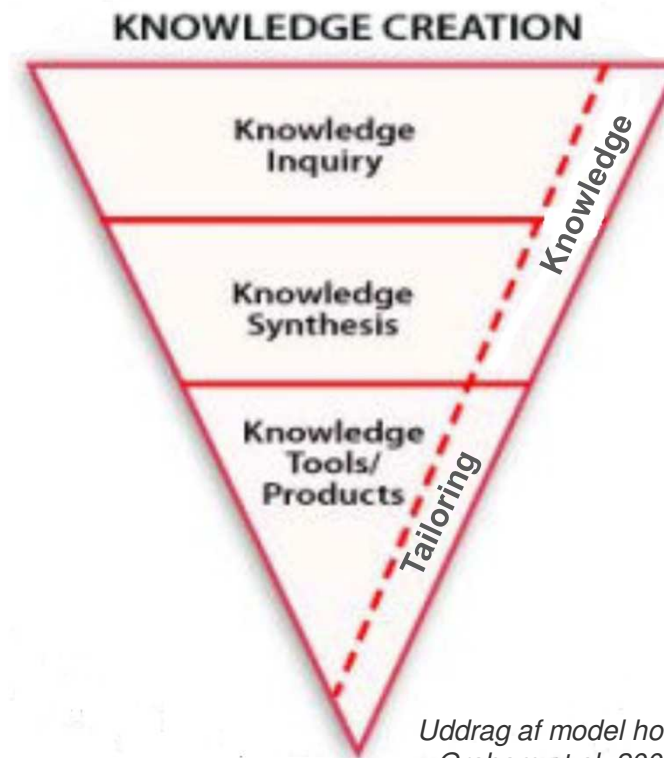
'Simple, clear purpose and principles give rise to complex and intelligent behavior. Complex rules and regulations give rise to simple and stupid behavior' - Dee Hock

Rammerne for arbejdet på det sociale område

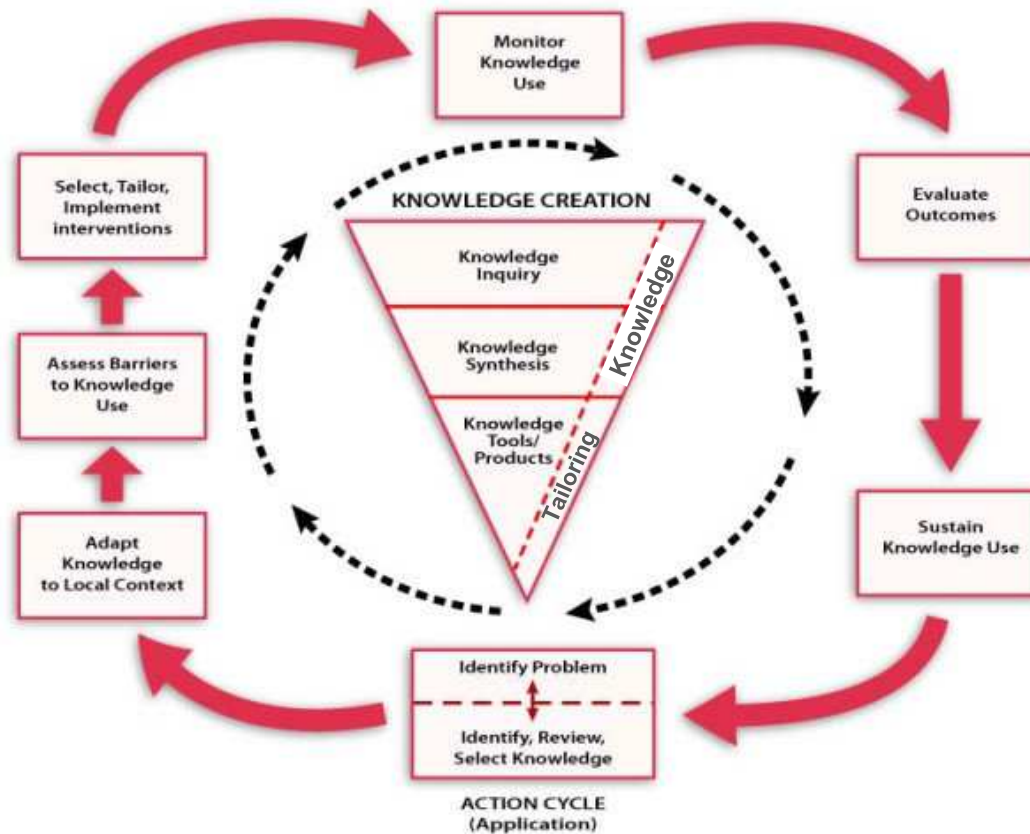
Grundmodel for 'fra viden til praksis'

Tragtning af forskningsviden og
skræddersyning af vejledning

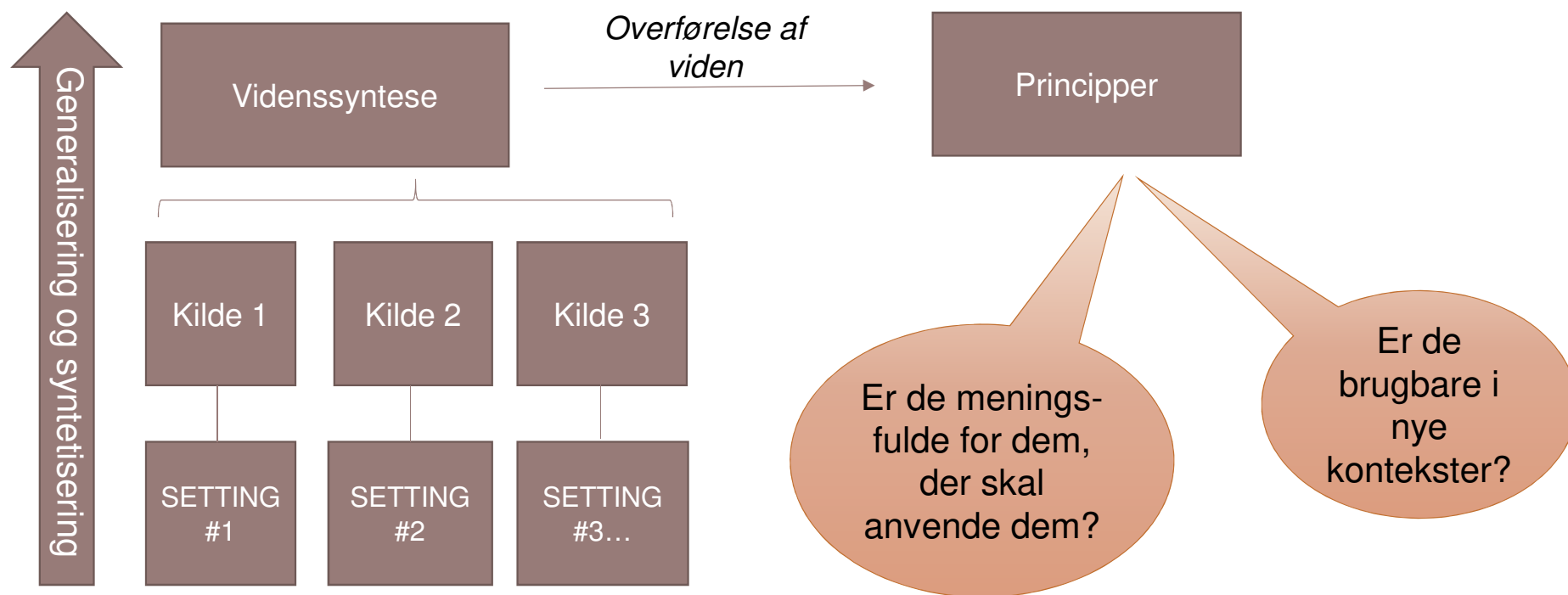

Uddrag af model hos
Graham et al. 2006

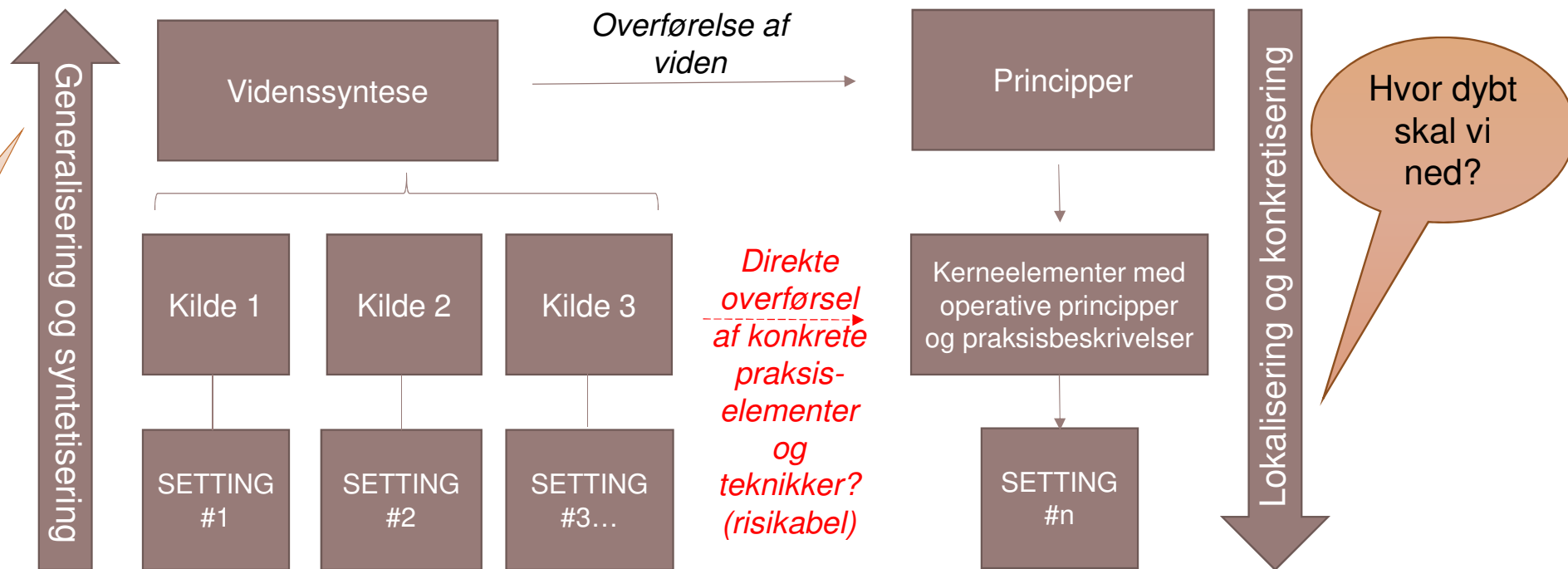
Knowledge-to-action cycle

Fra viden til praksis 2.0

At finde det rette abstraktionsniveau i generalisering og lokalisering af viden

Social- og Boligstyrelsen

Mikkel Møldrup-Lakjer med inspiration fra Cartwright & Hardie (2012) og Pawson (2004)

Fem bølger i evaluering og implementering – implementering og evaluering flyder sammen?

Bølge	Kilder til effektviden	Orientering
1. 1960'erne - Videnskab	Eksperimenter	Forskning med instrumentel anvendelse.
2. 1970'erne - Dialog	Responsiv evaluering	Interessenter. Lokal generering og anvendelse af viden.
3. 1980'erne - Resultatbaseret styring	Monitorering og evaluering	NPM, kundetilfredshed og resultater.
4. 2000'erne - Evidensbaseret politik	RCTs og metastudier	Evidenslogik og manualer for 'hvad virker'.
5. 2010'erne - Refleksive organisationer	Brugerfeedback. Kollektiv refleksion over erfaringer og data. Kobling til større vidensfelter.	Vidensbaseret praksis. Brugerorientering og aktionslæring. NPG, værdiskabelse og ledelse. Innovationsmodeller og frikommuneforsøg.

Social- og Boligstyrelsen

Beskrivelse af den praksis, der skal implementeres

Viden til gavn

Huskeregul #1: Beskriv fremgangsmåden så konkret og præcist som muligt

... men svært at tage højde for alle forhold på forhånd

Huskeregul #2: Giv en faglig begrundelse for fremgangsmåden...

Men... hvornår bliver det så abstrakt, at der ikke længere er tale om en praksis?

Neuropædagogik

Neuropædagogik er en forståelsesramme for den faglige og individuelle indsats til personer med neurologiske og neuropsykologiske vanskeligheder. Neuropædagogik er en tværvideenskabelig disciplin, der bygger på neurovidenskabelig forskning og pædagogik, og den har sit fundament i den del af den neurovidenskabelige forskning, der beskæftiger sig med kognition.

Social tænkning...

Helhedsorientering...

Huskeregul #3: Fokuser på den praksis, der skal til for at realisere hensigten.

Men hvad var det nu lige meningen var?

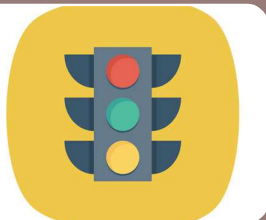

vs.

?

Hvordan giver vi bedst vejledning til praksis?

Regel: én handleforskrift

Doable

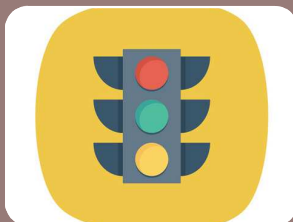
Retningslinje: systematiske valg mellem foruddefinerede muligheder

Princip: én hensigt – mange handlemuligheder

Actionable

Eks: inddragelse af unge i egen sag

Regel

Lad altid den unge indlede netværksmødet

Retningslinje

Anvend bekymringslineal for at afgøre, om du vil bruge Familierådslagning, Inddragende Netværksmøde eller Signs of Safety

Princip

Tilrettelæg netværksmødet, så den unge får ejerskab til rådslagningen

Systematik for beskrivelse af kerneelement i faglig praksis

Hvad	Princip <i>Kort og præcis beskrivelse af princip (kerneelementets funktion)</i>
Hvorfor	Faglig begrundelse (jf. mindset) <i>Værdier, fagetik, vidensgrundlag, forventede virkninger og resultater</i>
Hvordan	Praksisbeskrivelse (jf. skill set) <i>Konkret profil af den faglige praksis (både 'kan' og 'skal')</i>
	Hjælperedskaber (jf. toolset) <i>Redskaber til efterlevelse af den beskrevne praksis ('kan' eller 'skal')</i>

Øvelse i mindre grupper

CASE: Gavekort i stofmisbrugsbehandling

MOVE er en vidensbaseret metode, som anvendes i stofmisbrugsbehandling til unge.

I metoden indgår, at den unge modtager et gavekort (200 kr.) hver anden gang, den unge møder frem til en samtale ved behandlingscentret. Der er evidens for, at det forstærker effekten.

I forbindelse med tilpasning af metoden til brug i gruppebehandling viser det sig, at gavekortet ikke altid virker efter hensigten.

Der er derfor behov for at beskrive, hvordan gavekortet kan indgå i den tilpassede metode.

OPGAVE

Brug handoutet med Social- og Boligstyrelsens kerneelement-systematik og diskutér følgende spørgsmål:

1. Hvordan vil I beskrive gavekortet som et kerneelement?
2. Hvilken forskel gør det, når gavekortet beskrives på denne måde, til forskel fra hvad I ellers ville have gjort?

Øvelse – beskrivelse af kerneelement

Hvad	Princip: Kort og præcis beskrivelse af princip (kerneelementets funktion)
Hvorfor	Faglig begrundelse: Værdier, fagetik, vidensgrundlag, forventede virkninger og resultater
Hvordan	Praksisbeskrivelse: Konkret profil af den faglige praksis (både 'kan' og 'skal') Hjælperedskaber: Redskaber til efterlevelse af den beskrevne praksis ('kan' eller 'skal')

Kerneelement	Mangelfuld beskrivelse	Systematisk beskrivelse
HVAD - Definition og formulering af princip	Navnet definerer kerneelementet, fx: "Patienten i centrum". Passivt eller organisatorisk sprog i formuleringen, fx: "Patienten sættes i centrum".	Hensigten med funktion eller princip definerer kerneelementet. Aktiv formulering med aktør. Fx: "Fagpersonen anvender systematisk feedback fra borgeren, så indsatsen matcher borgerens ønsker og behov".
HVORFOR - Begrundelse	Rene litteraturhenvisninger.	Argumentation ved hjælp af kilder.
HVORDAN - Praksisbeskrivelse - Hjælperedskaber	Fortæller hvad der er vigtigt uden at blive konkret. Fx: "Det er vigtigt hele tiden at være opmærksom på borgerens perspektiv". Navne på metoder eller redskaber med løs kobling til den konkrete praksis.	Fortæller hvordan man <i>skal eller kan</i> gøre for at opnå det, der er vigtigt. Fx: "Brug formelle feedbackredskaber til systematisk indhentning af feedback om borgerens outcomes og om den terapeutiske alliance. Brug feedbacken til justering af indsatsens mål eller arbejdsmetoder". Angivelse af redskaber, som kan bruges til understøttelse af den beskrevne praksis.

Et bud på en beskrivelse...

Hvad	<i>Anvend anerkendelse og belønning til fastholdelse af unge i misbrugsbehandling</i>
Hvorfor	Anerkendelse og kontant belønning af den unge kan styrke motivationen og skabe en gensidig forpligtelse mellem den unge og behandleren.
Hvordan	Behandleren anerkender den unges indsats for at opnå egne mål og gør status ved at fremhæve de fremskridt, som er opnået. Behandleren fortæller, at den unge vil blive belønnet for sin vedholdenhed i form af et gavekort, og taler med den unge om, hvad den unge vil bruge gavekortet til.
	Hjælperedskaber: Statusskrivelse. Gavekort.

Socialstyrelsen 2020

Fire tips til meningsfulde og brugbare principper

Alternativprøven

Videotesten

Regelprøven

GUIDE-kriterier

Alternativprøven: Findes der et plausibelt alternativ til den praksis, vi anbefaler med princippet?

Princip

Vi støtter borgeren i at komme sig, så han/hun oplever at leve et personligt meningsfuldt og tilfredsstillende liv.

Alternativ

Vi støtter borgeren i at komme sig, så vi med et fagprofessionelt blik vurderer, at borgeren lever et godt og selvstændigt liv.

Princip

Anlæg en helhedsorienteret tilgang til arbejdet med borgeren

Alternativ

???

Princip

Vi sikrer, at det er borgerens egne ønsker og drømme, omsat til mål, der sætter retning for indsatsen

Alternativ

Vi inddrager borgeren, når vi som fagprofessionelle sætter retningen for hans/hendes recovery-proces.

Princip

Brug tværfaglig koordinering i indsatsen

Alternativ

???

Videotesten: Kan praksis beskrives så konkret, at det kan observeres ved hjælp af en videooptagelse, om princippet er efterlevet?

I kodningen kan vi bruge:

- **Indikatorer** som kan observeres direkte
- **Kriterier** som anvendes til vurdering

... idet noget kan beskrives på forhånd ved indikatorer, andet kræver retrospektiv vurdering efter kriterier udledt af princippet.

Implementering af principbaseret praksis kræver drøftelse af konkrete applikationer af princippet (jf. også *Action Cycle* hos Graham et al).

Regelprøven: Giver praksisbeskrivelsen mulighed for flere handleveje til opnåelsen af hensigten?

Blind lydighed over for regler – uden HVORFOR – fører til at individet må efterrationalisere sig frem, fx:

- Jeg gør det sådan, fordi jeg altid følger reglerne.
- Jeg gør det sådan, fordi jeg har fået at vide, at jeg skal.
- Jeg gør det sådan, fordi det er andre, der er eksperter på området, ikke mig.
- Jeg gør det sådan, fordi jeg ikke er ansvarlig for resultatet, men blot for overholdelse af reglerne.

Forstår man derimod hensigten, kan man medvirke til opfyldelsen af målet.

Kilde: <https://denisgmclaughlin.com/do-you-follow-the-rules/>

Michael Q. Pattons GUIDE-framework: Fem kriterier for meningsfulde og brugbare principper

MQ Patton (2018), her citeret fra Iyamu, Berger, Ono, and Salmon (2021)

Social- og Boligstyrelsen

KRITERIUM	PRINCIPPETS KENDETEGN
Guiding	<p>Præskriptivt: Princippet giver vejledning til hvad man skal gøre, tænke og værdsætte - for at opnå resultater.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Retningsgivende: giver retning og prioriteter. • Virkningsorienteret: giver anbefalinger som skal føre til effektiv praksis. • Aktivt formuleret: "gør sådan..." for at være effektiv. • Distinkt: kan skelnes fra sin modsætning eller alternativer (alternativ-testen).
Useful	<p>Brugbart: Princippet er handlingsrettet, muligt at fortolke og applicere.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peger på ønskede resultater. • Viser hvordan man kan arbejde effektivt. • Understøtter beslutninger og valg af handlinger. • Muligt at fortolke, udføre og handle efter.
Inspiring	<p>Værdibaseret: Princippet udtrykker etiske værdier – både om mål (vision), værdimæssigt udgangspunkt og en virksom fremgangsmåde.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meningsfuldt for dem, der skal efterleve det. • Væsentligt – vækker en bevidsthed om formål.
Developmental	<p>Udviklingsorienteret: Princippet understøtter udviklingsevaluering, er kontekstsensitiv og adaptivt i forhold til systemiske dynamikker.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontekstsensitiv. • Kan tilpasses kompleksitet. • Har vedvarende gyldighed (ikke tidsbunden).
Evaluable	<p>Evaluerbart: Det kan dokumenteres om princippet følges, og hvad der kommer ud af at følge det – om man opnår de ønskede resultater af at følge princippet.</p> <p>Det skal være muligt at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokumentere og bedømme, om princippet efterleves. • dokumentere og bedømme, hvilke resultater efterlevelse af princippet fører til. • dokumentere og bedømme, om princippet alt i alt skaber den ønskede forandring.

Efter MQ Patton (2018)

Vurderingsark for GUIDE-framework (uddrag)

GUIDE-vurdering af princip: _____

GUIDING	Helt uenig	Uenig	Hverken eller	Enig	Helt enig
G1. Princippet er en forskrift med vejledning til, hvad man skal værdsætte, og hvordan man skal handle for at være effektiv.					
G2. Princippet giver klar retning.					
G3. Princippet er formuleret som et imperativ: "Gør sådan".					
G4. Vejledningen er tilstrækkelig distinkt til, at den kan adskilles fra dens modsætning eller alternativ vejledning.					
Samlet vurdering af kriteriets opfyldelse.					
USEFUL					
U1. Princippet er brugbart for valg og beslutninger.					
U2. Princippets implikationer for handling kan tolkes og anvendes.					
U3. Princippet forskrift er realistisk og opnåelig.					
U4. Princippet viser vej til de ønskede resultater.					
Samlet vurdering af kriteriets opfyldelse.					

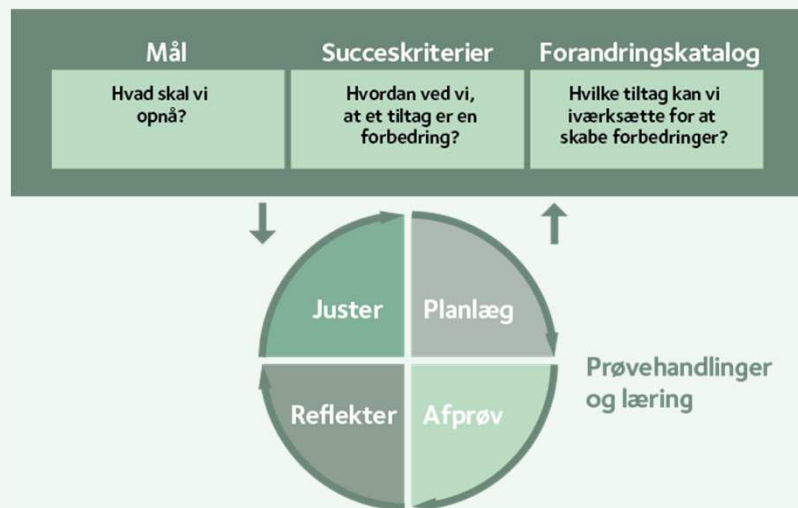
Spørgsmål?
Kommentarer?

Inspirationsmaterialer

Prøvehandlinger

Gode råd og materialer til forbedringsarbejde med prøvehandlinger på det specialiserede socialområde:

Håndbog i lovende praksis, hæfte 4
Systematisk fokus på barnets progression

Principper for en recoveryorienteret socialpsykiatri

Hæfter med principper målrettet forskellige aktører
Social- og Boligstyrelsen 2023

